

PATVIRTINTA
Širvintų rajono savivaldybės
socialinių paslaugų centro direktoriaus
2015 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. BV-240

ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro (toliau – SPC) Korupcijos prevencijos programos (toliau – Programos) paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolę įstaigoje.
2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Seimo 2009 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. XI-259 „Dėl Lietuvos Respublikos Nacionalinės kovos su korupcija programos patvirtinimo“.
3. Programoje vartojamos sąvokos:
 - 3.1. **korupcija** - bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas siekiant naudos sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams;
 - 3.2. **korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai** - korupcinio pobūdžio nusikalstama veika ir jai tapatūs pagal pobūdį, tačiau mažiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė;
 - 3.3. **korupcinio pobūdžio nusikalstama veika** - kyšininkavimas, tarpininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą;
 - 3.4. Programa įgyvendinama pagal Programos įgyvendinimo priemonių planą (toliau - Priemonių planas). Programos priemonės nuosekliai siejamos su socialinių, ekonominių, socialinės apsaugos sistemos valdymo problemų sprendimu ir visuomenės apsauga nuo esamų ir atsirandančių korupcijos šaltinių, kartu ginant visuotinai pripažįstamas žmogaus teises ir laisves bei viešąjį interesą;

II. KORUPCIJOS ĮSTAIGOJE PASIREIŠKIMO PRIELAIDOS

4. Korupcijos įstaigoje prielaidos:
 - 4.1. socialinės (nepakankamas įstaigos darbuotojų darbo užmokestis);
 - 4.2. visuomenės pilietiškumo stokos (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaravimas, piliečių pasyvumas antikorpucinei veiklai);
 - 4.3. išorinių veiksnių (politinių struktūrų ir interesų grupių įtaka; paslaugų gavėjų pasyvumas antikorpucinei veiklai).

III. GALIMOS KORUPCIJOS ĮSTAIGOJE PASEKMĖS

5. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius, to pasekoje gali:

- 5.1. pablogėti teikiamų socialinių paslaugų kokybė;
- 5.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą gyventojų socialine priežiūra;
- 5.3. sumažėti paslaugų gavėjų pasitikėjimas socialinių paslaugų įstaigomis.

IV. PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

6. Programos tikslai:

6.1. korupcijos prevencijos srityje – šalinti įstaigos vidaus norminių dokumentų bei teisinio reglamentavimo spragas ir nenuoseklumą, mažinti viešojo administravimo procedūrų ir priimamų sprendimų neskaidrumą bei neefektyvumą, kurti profesionalią, stabilią, veiksmingą įstaigos veiklą, modernizuojant žmogiškųjų išteklių valdymą joje, taip pat šalinti kitus korupcinio pobūdžio veiksmus, trukdančius plėtoti veiklą, kurti socialinę gerovę, stiprinti socialinį saugumą, didinti viešųjų paslaugų teikimo kokybę;

6.2. korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų tyrimo srityje – užtikrinti greitą ir išsamų korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų atskleidimą ir tyrimą, garantuojant pažeidėjo atsakomybės neišvengiamumą;

6.3. visuomenės antikorpucinio švietimo srityje – supažindinti SPC darbuotojus, lankytojus ir socialinių paslaugų gavėjus su korupcijos keliamu pavojumi, skatinti juos nesitaikstyti su korupcija, aktyviai su ja kovoti.

7. Korupcijos prevencijos tikslui pasiekti numatomi tokie uždaviniai:

7.1. sukurti antikorpucinės kontrolės ir prevencijos mechanizmą, užtikrinantį socialinės veiklos skaidrumą;

7.2. tobulinti vidaus norminių aktų rengimo procesą, įdiegiant antikorpucinius saugiklius;

7.3. tobulinti (supaprastinti) veiklos administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo ir organizavimo procedūras, didinant jų skaidrumą bei efektyvumą;

7.4. tobulinti darbuotojų priėmimo į darbą atrankos, karjeros, mokymo ir veiklos vertinimo sistemą;

7.5. sukurti veiksmingą vidaus kontrolės sistemą;

7.6. stiprinti darbuotojo, vykdančio korupcijos prevencijos funkcijas, pajėgumus.

8. Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų tyrimo tikslui pasiekti numatomi tokie uždaviniai:

8.1. tobulinti vidaus norminius aktus, nustatančius atsakomybę už korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir reguliuojančius jų atskleidimą ir tyrimą;

8.2. stiprinti darbuotojo, tiriančio korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, pajėgumus ir veiksmingumą, gerinti bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą.

9. Visuomenės antikorpucinio švietimo tikslui pasiekti numatomi tokie uždaviniai:

9.1. didinti antikorpucinio švietimo sklaidą pasitelkiant visuomenės informavimo ir kitas priemones (pasitarimai su SPC darbuotojais, renginiai, mokymai ir kita);

9.2. įdiegti antikorpucinio ugdymo programas socialinių darbuotojų profesinės kompetencijos ugdymo sistemoje.

10. Korupcijos prevencijos tikslams ir uždaviniams pasiekti numatoma:

10.1. vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti veiksmingą numatytų ilgalaikės korupcijos prevencijos įstaigoje programos priemonių įgyvendinimą;

10.2. nustatyti veiklos sritis įstaigoje, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti, teikti siūlymus dėl galiojančių teisės aktų tobulinimo;

10.3. įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą;

10.4. teisinėmis, organizacinėmis, ekonominėmis ir socialinėmis priemonėmis užtikrinti tinkamą ir veiksmingą korupcijos prevencijos organizavimo, įgyvendinimo, priežiūros kontrolę;

10.5. skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms;

10.6. programoje numatytas priemonės sieti su socialinių problemų sprendimu ir visuomenės apsauga nuo esamų ir atsirandančių korupcijos prielaidų įstaigoje, visokeriopaipai ginti visuotinai pripažįstamas žmogaus teises ir laisves, įstaigos darbuotojų teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos;

10.7. ugdyti antikorupcinę kultūrą įstaigoje.

11. Svarbiausi teisiniai organizaciniai galimų korupcijos apraiškų įstaigoje šalinimo būdai:

11.1. tiksliai apibrėžti, koks įstaigos darbuotojų elgesys prieštarauja teisės aktams ir laikomas korupcija (turi korupcijos požymių);

11.2. sukurti efektyvų kontrolės ir reagavimo į korupcijos apraiškas mechanizmą, atsižvelgiant į praktiką nuolat tobulinti teisės aktus (šalinti spragas, kolizijas ir pan.), jų įgyvendinimo procedūras ir priemones.

12. Siekiant sėkmingai vykdyti Korupcijos prevencijos programos nuostatas įstaigoje, vadovo įsakymu skiriamas darbuotojas, kuriam pavedama vykdyti korupcijos prevenciją ir kontrolę.

13. Korupcijos prevencijos bendrosios priemonės (priemonių sritys) įstaigoje yra šios:

13.1. korupcijos rizikos analizė įstaigoje;

13.2. įstaigos korupcijos prevencijos programos parengimas ir tikslinimas;

13.3. teisės aktuose įtvirtinto ar teisės aktų projektuose numatomo teisinio reguliavimo poveikio korupcijos mastui vertinimas (teisės aktų ar jų projektų antikorupcinis vertinimas);

13.4. informacijos apie asmenis, siekiančius eiti arba einančius pareigas įstaigoje, pateikimas teisės aktų nustatyta tvarka;

13.5. informacijos pateikimas valstybės tarnautojų ir juridinių asmenų registrams Korupcijos prevencijos įstatymo nustatytais pagrindais;

13.6. visuomenės švietimas ir informavimas apie Korupcijos prevencijos įstaigoje programos įgyvendinimą, taip pat SPC darbuotojų mokymas;

13.7. nustatytų korupcijos atvejų pavišėjimas.

14. Korupcijos rizikos analizę įstaigoje atlieka įstaigos vadovo įgaliotas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę.

15. Įstaiga pagal nustatytas savo veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, parengia konkrečias priemones galimoms korupcijos apraiškoms valdyti ir paskiria asmenis, atsakingus už šių priemonių vykdymą.

16. Įstaigos veiksmų seka, nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę, išdėstyta programos priede Programos įgyvendinimo priemonių plane.

17. Įstaiga parengia ir nustatytais terminais pagal pareikalavimą pateikia atitinkamoms institucijoms savo korupcijos prevencijos programą.

18. Antikorupcinis švietimas įstaigoje turi būti organizuojamas atsižvelgiant į šias nuostatas:

18.1. antikorupcinis ugdymas turi būti neatskirama švietimo dalis, siekiant puoselėti asmens dorovę, ugdyti pilietiškumą, asmens teisių ir pareigų visuomenei ir valstybei sampratą ir įgyvendinti korupcijos prevenciją. Šia linkme turi būti ugdomi įstaigos darbuotojai, taip pat jie turi dalyvauti seminaruose, paskaitose ar kituose antikorupcinio švietimo renginiuose;

18.2. įstaiga per visuomenės informavimo priemones ir kitais būdais turi teikti gyventojams (paslaugų gavėjams) žinias apie savo veiklą įgyvendinant Korupcijos prevencijos programą, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymą ir kitus antikorupcinius teisės aktus.

19. Siekiant, kad visuomenė gautų pakankamai informacijos apie korupcijos apraiškas, korupcinių teisės pažeidimų tyrimą bei apie savo teises ir galimybes pasipriešinti korupcijai bei įtraukti visuomenę į kovą su korupcija:

19.1. įstaiga savo interneto svetainės puslapyje turi skelbti apie įgyvendinamas antikorupcines priemones, numatyti galimybę interneto vartotojams pateikti savo komentarus, atsiliepimus, siūlymus, pranešimus ir kt.;

19.2. įstaigos interneto svetainės įvadiniame puslapyje turi būti skelbiamas elektroninio pašto adresas bei telefono numeris, kuriuo asmenys galėtų anonimiškai pranešti apie darbuotojų galimus pažeidimus, susijusius su įstaigos veikla;

- 19.3. įstaiga savo interneto svetainės puslapyje turi skelbti informaciją, kur turi kreiptis paslaugų gavėjas, susidūręs su korupcinio pobūdžio veika;
- 19.4. organizuoti įstaigos darbuotojų mokymą korupcijos prevencijos klausimais;
- 19.5. priimtiems naujiems įstaigos darbuotojams įvadinio mokymo metu rengti mokymus korupcijos prevencijos klausimais.
20. Nustatytų korupcijos atvejų paviešinimas:
 - 20.1. įstaiga iškart privalo paviešinti nustatytus korupcijos atvejus;
 - 20.2. įstaigos interneto svetainėje turi būti skelbiama informacija apie įstaigos darbuotojui pareikštus įtarimus padarius korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką.

V. INFORMAVIMAS APIE GALIMĄ KORUPCINĘ VEIKLĄ, KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

21. Siekiant veiksmingai ištirti korupcinius teisės pažeidimus, būtina:
 - 21.1. įstaigos interneto svetainėje turi būti skelbiama informacija apie įstaigos darbuotojui pareikštus įtarimus padarius korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką;
 - 21.2. sudaryti sąlygas įstaigos darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti įstaigos vadovybei, Savivaldybės administracijai savo įtarimus dėl galimos įstaigos darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;
 - 21.3. tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos;
 - 21.4. išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl įstaigos darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti tyrimus pagal savo kompetenciją;
 - 21.5. kasmet analizuoti iš fizinių ir juridinių asmenų gaunamus skundus (prašymus, pareiškimus ir kt.) ir rengti siūlymus dėl teisės aktų tobulinimo;
 - 21.6. gavus informacijos dėl galimų ar korupcinių veikų, turinčių nusikalstamos veikos požymių, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą, Savivaldybės administracijos direktorių ir Specialiųjų tyrimų tarnybą teisės aktuose nustatytais sąlygomis ir tvarka;
 - 21.7. išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą ir nustatyta tvarka apie tai pranešti Specialiųjų tyrimų tarnybai;
 - 21.8. nuolat bendradarbiauti su korupcinius nusikaltimus tiriančia valstybės institucija - Specialiųjų tyrimų tarnyba, kitomis institucijomis, dalyvaujant įvairiuose dalykiniuose susitikimuose bei keičiantis turima informacija apie taikomas korupcijos prevencijos priemones ir jų veiksmingumą.

VI. SIEKIAMI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

22. Programa siekiama tokių rezultatų:
 - 22.1. stebėti korupcijos pasireiškimo tikimybę įstaigoje;
 - 22.2. padidinti nepakantumą korupcijai;
 - 22.3. esant būtinybei, pagerinti korupcijos prevencijos įstaigoje organizavimą;
 - 22.4. užtikrinti visuomenės pasitikėjimą įstaiga.
23. Korupcijos prevencijos programa ir jos įgyvendinimo priemonių vykdymas ir kontrolė turi būti vertinami pagal šiuos rodiklius:
 - 23.1. įvykdytų Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
 - 23.2. neįvykdytų Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
 - 23.3. Programos įgyvendinimo priemonių plano įgyvendinimą nustatytais terminais;
 - 23.4. asmenų, pranešusių apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, skaičių;
 - 23.5. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičių;
 - 23.6. oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus ir ištirtų pažeidimų santykį;

- 23.7. anonimiškų ir oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus santyki;
- 23.8. pranešimų spaudai, viešų pranešimų atlikus analizę, nustačius korupcijos atvejus, skaičių.

VII. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA IR ATSKAITOMYBĖ

24. Programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas Programos priemonių įgyvendinimo priemonių planas, kuris nustato priemones, tikslus, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.
25. Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios Programos dalis. Jis tvirtinamas ir atnaujinamas įstaigos vadovo įsakymu atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo socialinės apsaugos sistemoje sritis ir šios Programos įgyvendinimą.
26. Už įstaigos Programoje numatytų priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako įstaigos vadovas.
27. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančias įgyvendinant Programą, įstaiga privalo reguliariai vykdyti numatytų Programos priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą.
28. Įstaiga, atsižvelgdama į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos Programos priemonių įgyvendinimui, gali teikti atitinkamoms institucijoms motyvuotus pasiūlymus dėl įgyvendinamų Programos priemonių koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis ar racionalesnėmis, detalizuodama jų tikslus, vykdymo procesą ir vertinimo kriterijus.
29. Įstaigos vadovas, pasibaigus kalendoriniams metams, informaciją apie priemonių įgyvendinimo eigą, jų veiksmingumą ir tai pagrindžiančius duomenis pagal pareikalavimą pateikia Savivaldybės administracijos direktoriui ar jo paskirtam, atsakingam už korupcijos prevenciją ir kontrolę, specialistui.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Korupcijos prevencijos programa finansuojama iš įstaigai skirtų asignavimų.
-